

Direktør med kort arbejdsdag

SIDE 2

Japansk interesse for dansk mælkeproduktion

SIDE 3

Pas på – brug de rigtige kølemidler

SIDE 4

Jeg er mor for mine babykalve

Masser af kærlighed og omsorg, ensartet fodring og god hygiejne er rumænske Daniela Capras opskrift på lav kalvedødelighed.

"Jeg er den lille chef – han er den store," griner rumænske Daniela Capra og peger på mælkeproducent Jørgen Kaasgaard, da de begge tager imod for at fortælle om deres pasning af gården Kjelstrups knap 120 kalve.

Eller rettere Danielas pasning. Kalvene er 100 pct. hendes ansvarsområde, og dermed er det også hendes fortjeneste, at gården kan bryste sig af en kalvedødelighed på 2,8 pct. Landbrug & Fødevarer Kvægs strategimål for den gennemsnitlige kalvedødelighed på landsplan er 5,5 pct. Lands gennemsnittet ligger i øjeblikket på 7,5 pct.

Daniela Capra tager sig af den daglige pasning af kalvene, fra de er født, til de er 4-6 måneder. Hver anden uge om eftermiddagen og hver anden weekend er det to af gårdens øvrige ansatte, der tager over. I alt har Kjelstrup seks fuldtidsansatte – tre rumænere og tre danskere. Men det er altid de samme to, der skiftes til at afløse Daniela.

Så hvad er det, hun og hendes team gør rigtigt? Helt overordnet mener hun, at det er vigtigt, at pasningen foregår ens og regelmæssigt. Derfor er der faste procedurer for alt lige fra fodring til rengøring.

Ensartet fodring

"Vores nyfødte kalve får fire liter råmælk fra råmælksbanken max fire timer efter fødsel, og vi tjekker al råmælk med brixmåler," forklarer hun.

Også mælkefodringen foregår efter et helt fast skema:

"Vi begynder med 2,5 liter mælk to gange dagligt og kører så gradvist op på fire liter," fortæller Daniela.

Der bruges overskudsmælk, som pasteuriseres og spædes op med pulver, så tørstofindholdet altid er ens.

Daniela Capra viser hen til mælketaxaen og peger på dens lille computer.

"Vi måler tørstofindholdet med brixmåler og taster det så ind i mælketaxaens computer. Så angiver den, hvor meget pulver vi skal tilsætte," fortæller hun.

God hygiejne

Hygiejnen omkring kalvene er et andet punkt, som Daniela går meget op i.

"Vores kalve sættes altid ind i helt rengjorte bokse," forklarer hun.

Boksene tages udenfor og vaskes grundigt, før de sættes ind igen. Der strøs hydratkalk i bunden og gives rigeligt med strøelse ovenpå. Boksene strøs efterfølgende tre gange ugentligt – mandag, onsdag, og fredag.

Alle skåle skylles efter hver mælkefodring og fyldes herefter med vand. Mandag, onsdag og fredag får kalvene rengjorte vand- og foderskåle.

Opmærksomhed og omsorg

Kalvene går i enkeltbokse og sættes i fællesboks ved treugers-alderen. Enkeltboksene står i rækker af otte – og kalve fra rækkerne, hvor de kan røre hinanden, rykkes videre sammen i et hold. Fravænnning sker ved 100 kg – dvs. ved 8-10-ugersalderen.

For alle kalvene – uanset enkelt- eller fællesboks – gælder det, at der bliver holdt nøje øje med dem. "Vi er meget opmærksomme på små tegn – om de fx drikker op, har lidt diarré og den slags," forklarer Daniela.

I så fald får de i første omgang elektrolytter og ekstra omsorg i form af fx mere strøelse og en jakke på.

På spørgsmålet om, hvorvidt en kalv isoleres fra fællesboksen, hvis den bliver syg, kan hun nærmest ikke huske, hvornår der sidst var en syg.

"Nå jo. Der var jo en, da jeg var på ferie. Det var Jørgens ansvar," griner hun.

"Ja, der fik vi godt nok skældud," lyder det fra Jørgen.

Når det begynder at blive koldt i vejret, bliver mælakens udfodrings-temperatur hævet med en grad til 41-42 grader. Og alle kalvene får jakker på uden undtagelse. Ingen må fryse – alle skal have det godt. "Jeg er jo mor for mine babykalve," fastslår Daniela Capra.

Direktørrolle giver frihed og skaber resultater

Ved at være med i et strategiforløb om ledelse fik Jacob Stensig sparring og værktøjer til at få sat fokus på de områder, der er vigtige for udvikling af virksomheden. Foto: SEGES

Ved at uddelegere stadig flere arbejdsopgaver er direktørrollen blevet til hovedparten af mælkeproducent Jacob Stensigs arbejde på bedriften. Det passer ham rigtig godt.

For 37-årige Jacob Stensig er hverdagen blevet noget anderledes, end den var, da han overtog bedriften Store Blæsbjerg vest for Holstebro for snart syv år siden. Fra at have arbejdsdage på omkring 18 timer i døgnet syv dage om ugen er han nu typisk hjemme ved familien sidst på eftermiddagen. Men der er ikke kun ændret på arbejdsdagens længde.

"Nu har jeg meget mere tid til at være direktør for min virksomhed. Jeg uddelegerer langt mere ansvar og bruger mere tid på ledelse og udvikling af virksomheden. Det var der ikke altid så meget plads til i begyndelsen, men det passer mig egentlig rigtig godt," siger Jacob Stensig.

Udvidede bedriften

Den nye kurs er gradvist blevet implementeret på Jacob Stensigs bedrift. Til at begynde med var det en noget anderledes tilgang end den, den unge landmand var vant til fra starten af sin karriere som selvstændig.

"Da jeg flyttede mig fra rollen, som han der altid gik forrest, til at koncentrere mig mere om strategi og ledelse, krævede det, at jeg havde opbygget den rigtige organisation og havde tillid til, at jeg kunne uddelegere opgaver til mine medarbejdere. Det tog noget tid, for jeg havde vænnet mig til det," siger Jacob Stensig.

Bedriften havde 430 årskøer og omkring 180 ha jord, da Jacob Stensig overtog bedriften i december 2012. Siden er antallet af årskøer øget til 585, og strategien for markarbejdet er ændret. Det betyder, at Jacob Stensig nu laver markarbejde både på sine egne knap 800 hektar og for en tidligere arbejdsgiver. Alt i alt omfatter markdriften cirka 1.100 hektar.

"For at kunne have en fornuftig økonomi har det været vigtigt for os at have en vis mængde jord. Ellers kan det ikke lade sig gøre at forrente maskiner og udstyr til driften," forklarer han.

"Jeg uddelegerer langt mere ansvar og bruger mere tid på ledelse og udvikling af virksomheden."

Jacob Stensig

Med i bagagen har den vestjyske mælkeproducent et længere strategiforløb, som han sammen med 10 andre har været igennem. Det har betydet, at Jacob Stensig har fået sparring og værktøjer til at få sat fokus på de områder, som har været vigtige for både udviklingen af virksomheden og den mere personlige del, som også betyder meget.

"Jeg vil have en virksomhed, som præsterer godt, både økonomisk og i mælkeydelse. Men det er også vigtigt for mig, at der er tid til min familie. Den balance er svær at finde," siger Jacob Stensig. Efter hans mening er der mange fordele ved den nye kurs. Der er blevet mere tid til at være leder. Det kan mærkes. Både i forhold til medarbejderens trivsel og på bundlinjen.

"Vi har langt større fokus på detaljerne i dag. Både i forhold til det faglige og i forhold til medarbejderne. Der kan jeg virkelig mærke, at der er en forskel i forhold til opstarten som selvstændig. Mit overskud og blik for medarbejderne er blevet langt bedre. I dag ser jeg udfordringer hos medarbejderne tidligere," forklarer Jacob Stensig.

Selvforstærkende effekt

Balancen mellem tid til drift og det, Jacob Stensig kalder direktørtid, har langsomt rykket sig med en selvforstærkende effekt.

"Jeg har heldigvis oplevet det som noget positivt. Eksempelvis er det blevet godt modtaget, når jeg har uddelegeret nogle opgaver. Det har motiveret mig til at uddelegere mere og mere. På den måde har jeg skabt mere tid til at lede virksomheden og planlægge fremtiden," siger han.

/ ERIK BORUP SUHR, SEGES

Stor japansk interesse for dansk mælkeproduktion

På en rundtur i Danmark gav et besøg hos en landmand i Lejre en delegation af japanske politikere og ambassadefolk megen inspiration til udvikling af Japans mælkeproduktion.

Der blev lyttet, fotograferet, noteret og tænkt efter, da en delegation af japanske politikere og ambassadefolk for nylig besøgte den økologiske mælkeproducent Peter Sivertsen ved Lejre.

"Det var meget interessant at få indblik i forholdene hos hr. Sivertsen. Det kan vi lære meget af i vores arbejde med at udvikle Japans mælkeproduktion," siger Yoji Muto, leder af delegationen. Som formand for det japanske parlaments landbrugs- og fødevarerudvalg ser han store fordele i en praktisk tilgang til at klare landbrugets udfordringer.

"Problemerne er i marken og i stalden, og der finder man også løsningerne. Danmark har en meget avanceret, og stigende, mælkeproduktion og er en af de store eksportører af mejeriprodukter. Jeg besøgte en dansk mælkeproducent for at finde ud af hemmelighederne bag den danske succes og løsningerne på de udfordringer, den japanske mejeribranche står over for," forklarer Yoji Muto.

Blandt andet hæftede han sig ved Peter Sivertsens omstillingsevne.

"Han forstår at respondere på forbrugernes og samfundets krav såsom dyrevelfærd og miljø, der også er i vækst i Japan. Det er en uomgængelig udfordring for landbruget at blive stadig mere bæredygtigt. Hr. Sivertsens ideer og tiltag på det område er meget inspirerende. Det samme gælder hans indsats for at forbinde landbruget og det omgivende samfund ved at åbne dørene for forbrugerne og vise dem sin produktion," fastslår Yoji Muto.

Plads til forbedring

Endvidere bed han mærke i de gode forhold for både dyr og medarbejdere på bedriften i Lejre. "I Japan er vi i gang med at indføre reformer, der skal sænke det høje antal arbejdstimer og lange arbejdsdage. Dem har især mælkeproducenter mange af pga. malkning morgen og aften, ligesom markarbejdet kræver megen tid. Men hos hr. Sivertsen er tingene organiseret sådan, at de ansatte har en almindelig arbejdsuge på 37 timer med to ugentlige fridage og seks ugers betalt ferie om året. Set i det lys er der stadig masser af plads til forbedring i Japan," konstaterer Yoji Muto.

Ens udfordringer

At japansk og dansk landbrug har ens udfordringer, fik han også øje på under besøget hos Peter Sivertsen.

"Som det er tilfældet i Japan, kæmper danske landmænd også med at skaffe arbejdskraft og sikre videreførelse af bedriften. Vi har en fælles opgave i at gøre landbrug til en attraktiv profession for de unge," understreger Yoji Muto og erklærer sig som tilhænger af et tæt samarbejde.

"Mælkebønder er selvstændige ledere, men både i Danmark og Japan har de et stærkt netværk, hvor de udveksler erfaringer og lærer af hinanden. Jeg er blevet fortalt, at mange unge japanske mælkeproducenter kommer til Danmark for at dygtiggøre sig, og jeg håber, at deres danske kolleger vil besøge Japan. Det vil stimulere begge parter og føre til ny viden," mener Yoji Muto.

"Vi har en fælles opgave i at gøre landbrug til en attraktiv profession for de unge."

Yoji Muto, formand for det japanske parlaments landbrugs- og fødevarerudvalg

Stigende forbrug

Sammenlignet med historien i Europa er japanernes forbrug af mejeriprodukter noget forholdsvis nyt, lyder det fra Yoji Muto.

"Men i dag er mejeriprodukter en essentiel del af den japanske madkultur. Ikke bare pga. den gode smag, men også pga. den høje ernæringsværdi," påpeger Yoji Muto.

Ifølge ham er forbruget af surmælksprodukter og ost steget de seneste år.

"Der er fokus på funktionaliteten af mælkesyrebakterier, og mht. ost forventes stigningen i forbruget at fortsætte trods et faldende befolkningstal," siger Yoji Muto.

Besøget på Per Sivertsens bedrift var led i en rundrejse i Danmark. Den japanske delegation var bl.a. også på visit hos Barrit Mejeri, som afsætter størstedelen af sin produktion af flødeost til Japan.

/ HENRIK LOMHOLT RASMUSSEN, SEGES

Den japanske delegation bed bl.a. mærke i mælkeproducent Peter Sivertsens høje fokus på dyrevelfærd, miljø og ledelse. Foto: Japans ambassade i Danmark

Udsigt til eksportvækst

I 2018 eksporterede Danmark mejeriprodukter til Japan til en samlet værdi af 618 mio. kr. – dobbelt så meget som i 2008. Landbrug & Fødevarer forudser en stigning på 25 til 50 pct. i eksporten af danske mejeriprodukter til Japan som følge af landets frihandelsaftale med EU, der trådte i kraft 1. februar i år.

Brug altid kun uskadelig kølervæske. Arkivfoto: SEGES

36 KALVE FORGIFTET AF KØLERVÆSKE

Husk at udskifte kølemiddel til fx propylenglycol, selvom du har et gammelt anlæg. For nylig måtte 36 kalve aflives, da en utæthed betød tilblending af en gammel type kølervæske i mælketaxaen.

I forrige uge måtte 36 kalve aflives pga. nyresvigt, fordi en utæthed i kølekappen på en mælketaxa var skyld i, at isvand med kølervæske var blevet blandet i kalvenes mælk.

Et sådan uheld vil ikke ske i et nyt anlæg, hvor man kun bruger uskadelige kølemidler. På ejendommen var et ældre isbankanlæg blevet udskiftet med et isvandsanlæg, som imidlertid blev koblet sammen med et ældre jordslangebænk med varmepumpe. I stedet for at udskifte det gamle kølemiddel med et nyere og uskadeligt blev anlægget blot suppleret med det gamle kølemiddel.

Brug propylenglycol

Vi må derfor på det kraftigste opfordre til, at der altid og udelukkende anvendes uskadelige kølemidler i køleanlæg med isvand. Det gælder især forkølere – både rør- og pladekølere – samt mælketaxaer. Et bud på et kølemiddel er propylenglycol, der i forvejen er kendt i landbruget som fodertilskud til nykælvere.

I forbindelse med udskiftning af eksisterende køleanlæg, hvor der også indgår jordslanger, bør alle rør tømmes og renses, så der i hele anlægget skiftes til propylenglycol.

/ HELGE KROMANN, SEGES

Søg tilskud til en brovægt – og meget andet

Miljøteknologiordningen giver bl.a. 40 pct. tilskud til brovægte. Det betyder, at du med tilskuddet kan få installeret en brovægt for godt 100.000 kr.

Hvis du stadig ikke har fået installeret en brovægt, er det med at slå til nu.

I statens miljøteknologiordning kan du søge om 40 pct. tilskud til en brovægt. Vægten er fastsat til en standardpris på 188.000 kr., hvilket vil sige, at du kan få et tilskud på 75.200 kr. pr. vægt. Du kan søge om tilskud til én vægt pr. 428 staldpladser. Så det kan næsten ikke betale sig at lade være, mener seniorkonsulent Peter Hvid Laursen, SEGES.

”Hvis du er så heldig at få tilskud, kan du få installeret en brovægt for lige godt 100.000 kr. Det er ikke mere end godt tre dages mælkeproduktion, hvis du har de 428 køer. Brovægten giver styr på ind- og udvejning til og fra bedriften. Samtidig har der aldrig før været så gode muligheder for automatisk dataopsamling fra vægten, som der er nu. Det bliver der altså brug for, hvis man vil høste de effektiviseringer på grovfoderområdet, som fremtiden byder,” siger Peter Hvid Laursen. Landbrugsstyrelsen har afsat i alt 37 mio. kr. til tilskud til miljøteknologi på kvægbrug, blandt andet:

- Gylleforsuring
 - Mælkemålere
 - Teltoverdækning til gylletanke
 - Drøvtynings- og aktivitetsmålere
 - Udstyr til automatisk fodring
- Se hele teknologilisten på lbst.dk

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Blandeopskrift – ny mulighed i DMS

Se dagens foderblandinger og tilpas den samlede mængde direkte på telefonen i forhold til antal dyr, tid til næste udfodring, foderrest fra sidste udfodring og tørstofprocent på grovfoder.

I DMS og SmartKoen er der kommet en ny facilitet – Blandeopskrift. Her kan du gøre dine foderplaner klar til udfodring og se dem på din telefon, når du lægger. Målet med Blandeopskrift er at give dig et grundlag for at beslutte, hvor meget der skal blandes de enkelte dage. Du kan anvende Blandeopskrift direkte som en erstatning for en printet foderplan eller bruge blandeopskrift til at gøre en foderplan klar til FODERTEKNIK og CowConnect.

Sådan gør du

For at bruge Blandeopskrift skal du først oprette en blandeopskrift med udgangspunkt i en foderplan fra DMS. Under opsætningen kan du tilpasse rækkefølgen af fodermidlerne, angive

blandetid, og hvilke dage blandingen anvendes. Når du eller dine medarbejdere skal blande foder, kan I se dagens blandinger i Blandeopskrift-SmartKoen. I kan tilpasse den samlede mængde direkte i telefonen i forhold til antal dyr, tid til næste udfodring, foderrest fra sidste udfodring og tørstofprocent på grovfoder. Herefter er det bare at følge opskriften på telefonen som erstatning for en printet foderplan.

Når du arbejder i Blandeopskrift, ændrer du hverken i foderplanen i DMS eller i de fodermidler, der indgår i foderplanen. Du kan derfor altid gå tilbage til den oprindelige foderplan. Du finder Blandeopskrift i menuen Foder. På telefonen har du adgang til Blandeopskrift via SmartKoen.

/ THOMAS ANDERSEN, SEGES

